

Ngoài ra, cần thành lập Hiệp hội Du lịch Dược liệu Quảng Ngãi để điều phối hoạt động, chuẩn hóa dịch vụ và bảo vệ thương hiệu. Khi cộng đồng làm chủ, mô hình mới thực sự bền vững và mang bản sắc văn hóa địa phương.

6.4. Liên kết vùng và xây dựng thương hiệu

Liên kết vùng là chìa khóa để mở rộng quy mô và tạo sức lan tỏa cho mô hình Farmstay Dược liệu. Cần phát triển tuyến du lịch “Con đường Dược liệu Xanh Quảng Ngãi”, nối liền các điểm Trà Bồng – Ba Tơ – Kon Plông – Măng Đen – Tu Mơ Rông, đồng thời kết nối với TP Đà Nẵng và Gia Lai để hình thành “tam giác du lịch dược liệu vùng Nam Trung Bộ”. Thương hiệu vùng cần được định vị rõ ràng với tên gọi “Healing Farmstay Central Highlands – Vietnam”, gắn liền với hình ảnh chữa lành, thiên nhiên và văn hóa bản địa. Phương án thực hiện gồm: (1) xây dựng bộ nhận diện thương hiệu (logo, slogan, video quảng bá); (2) tổ chức lễ hội du lịch dược liệu vùng hằng năm; (3) liên kết doanh nghiệp lữ hành, hãng hàng không và truyền thông để quảng bá trên các nền tảng số. Mục tiêu cuối cùng là hình thành chuỗi giá trị du lịch – sản phẩm – thương hiệu – cộng đồng, đưa vùng dược liệu Việt Nam trở thành điểm đến quốc tế về du lịch sức khỏe.

6.5. Chính sách và đầu tư

Chính sách hỗ trợ và nguồn lực đầu tư là yếu tố quyết định khả năng triển khai. Cần ban hành chính sách ưu đãi về tín dụng xanh, đất đai và thuế cho doanh nghiệp, hợp tác xã và hộ dân tham gia mô hình Farmstay Dược liệu. Phương án thực hiện gồm: (1) đề xuất đưa Farmstay Dược liệu vào danh mục dự án ưu tiên trong kế hoạch phát triển kinh tế xanh tỉnh; (2) kêu gọi hợp tác công – tư để đầu tư hạ tầng du lịch, trung tâm chế biến và khu nghỉ dưỡng sinh thái; (3) tích hợp mô hình Farmstay vào Chương trình OCOP và Đề án chuyển đổi số nông nghiệp 2025–2030 của Bộ Nông nghiệp. Bên cạnh đó, địa phương cần lập Quỹ phát triển du lịch – dược liệu xanh để hỗ trợ khởi nghiệp, nghiên cứu và đổi mới sáng tạo.

7. KẾT LUẬN

Bài tham luận đã giải quyết thành công câu hỏi trung tâm đặt ra: xây dựng luận cứ khoa học và khung mô hình vận hành cho Farmstay Dược liệu kết hợp Chuyển

đổi số nhằm thúc đẩy du lịch nông nghiệp bền vững tại Quảng Ngãi. Thông qua việc hệ thống hóa cơ sở lý luận đa ngành và phân tích các mô hình thực tiễn, nghiên cứu khẳng định mô hình này không chỉ là một giải pháp kinh tế sáng tạo mà còn là một hệ sinh thái đa giá trị, nơi nông nghiệp – du lịch – công nghệ – văn hóa cộng hưởng và cùng phát triển trên nền tảng số.

Về mặt khoa học, bài tham luận đã có những đóng góp mới quan trọng. Thứ nhất, công trình đã xây dựng một khung lý thuyết tích hợp cho du lịch nông nghiệp, kết hợp Lý thuyết hệ thống, Lý thuyết giá trị chia sẻ và Lý thuyết đổi mới xã hội. Cách tiếp cận này đã nâng tầm mô hình Farmstay từ một dịch vụ lưu trú đơn thuần thành một “hệ sinh thái tri thức sống”, nơi giá trị được tạo ra từ trải nghiệm, tri thức bản địa và sự kết nối con người, chứ không chỉ từ sản phẩm vật chất. Thứ hai, nghiên cứu đã định vị vai trò của chuyển đổi số không chỉ là công cụ marketing, mà là xương sống của quản trị du lịch thông minh. Bằng cách đề xuất ứng dụng chuỗi công nghệ (IoT, GIS, QR, VR/AR), nghiên cứu đã phác họa một mô hình quản lý dựa trên dữ liệu (Data-driven Management), đảm bảo tính minh bạch của chuỗi giá trị và tối ưu hóa trải nghiệm của du khách.

Về mặt thực tiễn, bài tham luận mang lại những đóng góp có khả năng ứng dụng cao. Thứ nhất, công trình đã đề xuất một mô hình vận hành 5 tầng cụ thể (sản xuất – trải nghiệm – thương mại – quản lý – phân tích dữ liệu), cung cấp một lộ trình chi tiết để các địa phương, doanh nghiệp và cộng đồng có thể triển khai. Thứ hai, nghiên cứu đã xác định các vùng lõi tiềm năng (Trà Bồng – Ba Tơ, Kon Plông – Măng Đen – Tu Mơ Rông) và đề xuất hình thành trục du lịch chuyên đề “Con đường Dược liệu xanh” dọc Quốc lộ 24. Đây là một gợi ý chính sách mang tính chiến lược, có cơ sở khoa học, giúp tỉnh Quảng Ngãi và các khu vực lân cận định hình sản phẩm du lịch đặc thù, tránh phát triển manh mún. Thứ ba, thông qua việc phân tích sâu sắc các mô hình thành công trong và ngoài nước (Nhật Bản, Hàn Quốc, Thái Lan, Nam Trà My), nghiên cứu đã đúc kết những bài học kinh nghiệm then chốt về sự hài hòa giữa quy hoạch, công nghệ, vai trò cộng đồng và

bảo tồn bản sắc văn hóa, cung cấp một bộ tiêu chí tham chiếu quý báu cho Quảng Ngãi.

Tuy nhiên, bài tham luận vẫn tồn tại một số hạn chế nhất định. Đây là một công trình mang tính định hướng chiến lược và xây dựng mô hình lý thuyết, do đó chưa có điều kiện kiểm chứng thực nghiệm thông qua một dự án thí điểm. Các phân tích về tài chính và tác động kinh tế – xã hội mới chỉ là dự báo ban đầu, cần được bổ sung bằng các khảo sát và dữ liệu thực địa chi tiết hơn. Thêm vào đó, nghiên cứu tập trung nhiều vào phía cung (xây dựng mô hình) mà chưa khảo sát sâu về phía cầu (nhu cầu, hành vi, và mức độ sẵn lòng chi trả của các phân khúc du khách mục tiêu).

Từ những hạn chế trên, các hướng nghiên cứu trong tương lai cần tập trung vào: (1) Triển khai mô hình thí điểm (pilot model): Xây dựng và vận hành thử nghiệm một mô hình Farmstay Dược liệu số tại một địa bàn cụ thể (như Ba Tơ, Trà Bồng, Măng Đen, Kon Plông) để đánh giá tính khả thi, đo lường hiệu quả kinh tế – xã hội và điều chỉnh khung vận hành cho phù hợp với thực tiễn. (2) Nghiên cứu chuyên sâu về thị trường: Thực hiện các khảo sát định lượng và định tính trên quy mô lớn để phân tích đặc điểm, động cơ và kỳ vọng của các phân khúc du khách (khách du lịch chữa lành, gia đình, giới trẻ, khách quốc tế) đối với sản phẩm du lịch dược liệu, từ đó xây dựng chiến lược marketing và sản phẩm phù hợp. (3) Ứng dụng công nghệ tiên tiến: Nghiên cứu khả năng tích hợp các công nghệ sâu hơn như Blockchain để đảm bảo truy xuất nguồn gốc dược liệu một cách tuyệt đối minh bạch, và Trí tuệ nhân tạo (AI) để cá nhân hóa trải nghiệm du khách và dự báo xu hướng thị trường. (4) Đánh giá tác động dài hạn: Thực hiện các nghiên cứu dọc (longitudinal study) để theo dõi và đánh giá tác động lâu dài của mô hình đối với sinh kế bền vững của cộng đồng các dân tộc thiểu số, công tác bảo tồn đa dạng sinh học và gìn giữ, phát huy các tri thức y học bản địa.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Tài liệu Tiếng Việt

1. Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch (2023). *Kế hoạch hành động triển khai Nghị quyết 82/NQ-CP về phát triển du lịch hiệu quả và bền vững (QĐ 1746/QĐ-BVHTTDL)*. Hà Nội.
2. Chính phủ (2020). *Chiến lược phát triển du lịch Việt Nam đến năm 2030 (QĐ 147/QĐ-TTg)*. Hà Nội.
3. Chính phủ (2013). *Chiến lược phát triển du lịch Việt Nam đến 2030 (QĐ 1976/QĐ-TTg; QĐ 787/QĐ-TTg)*. Hà Nội.
4. UBND tỉnh Quảng Ngãi (2022). *Quyết định 622/QĐ-UBND: Phát triển thương hiệu du lịch Quảng Ngãi*. Quảng Ngãi.
5. UBND tỉnh Kon Tum (2022, 2024). *Quyết định 871/QĐ-UBND và 538/QĐ-UBND về phát triển du lịch và sản phẩm du lịch Kon Tum*. Kon Tum.
6. Ninh Thị Phíp & cộng sự (2019). *Hiện trạng và giải pháp phát triển du lịch dược liệu tại Tây Nguyên. Tạp chí KH Nông nghiệp Việt Nam, 17(5): 406–414.*
7. Trần Văn Chương (2021). *Bảo tồn và phát triển cây dược liệu quý hiếm ở tỉnh Kon Tum. Tạp chí Nghiên cứu Dân tộc, 10(1): 142–147.* Kon Tum.
8. UBND tỉnh Quảng Ngãi (2025). *Danh mục Dược liệu Quảng Ngãi – UBND tỉnh Quảng Ngãi, Quảng Ngãi*. Quảng Ngãi.

Tài liệu Tiếng Anh

1. Bokhad, M. N., Rothe, S. P., & Kakpure, M. R. (2013). Farm Hedges: Hotspot for the Medicinal plants. *International Journal of Life Sciences, 1(1)*, 46-50.
2. Buttolph, L., Mico, K., & Jones, E. T. (2012). *Farm-Stay Tourism on your Small Forestland for Supplemental Income: A Brief Introduction to the Concept for Landowners in the Pacific Northwest*. Institute for Culture and Ecology.
3. Kidd, J. N., King, B. E. M., & Whitelaw, P. A. (2004). A Profile of Farmstay Visitors in Victoria, Australia and Preliminary ActivityBased Segmentation. *Journal of Hospitality & Leisure Marketing, 11(4)*, 49-65.

12. Minnesota Institute for Sustainable Agriculture. (n.d.). *Farmstay: Diversifying Your Farm Business Through Agritourism: A How-to Manual for Establishing a Farmstay in Minnesota*.
13. Pattanayak, S., Mandal, T. K., & Bandyopadhyay, S. K. (2016). *Clinical use of medicinal plants in herbivores grown under organic farming* [Paper presentation]. World Ayurveda Congress, Kolkata, West Bengal, India.
14. University of Vermont Extension. (2024). *Comparison of Farm Stay Listing Sites*.
15. USDA Agricultural Marketing Resource Center. (2019) *How to Develop a Farm Stay*. (Adapted from work by the Minnesota Institute for Sustainable Agriculture and Renewing the Countryside).
16. Vaugeois, N. L., Bence, S., & Romanova, A. (2017). *Farm Diversification through Agri-tourism: A Manual to Guide Agri-tourism Development in British Columbia*. British Columbia Ministry of Agriculture.